

13. NAP: BORZAVÁR – KISGYÓN

Az út hossza: 32,3 km

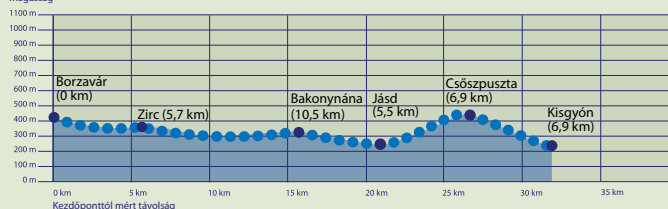
Szakasz (kezdőpont, végpont)	Táv (km)	Emelkedés (m)	Lejtés (m)	Idő (óra, perc)
Borzavár – Kisgyón	32,3	757	951	9: 17'
1. Borzavár – Zirc	5,7	144	180	1: 39'
2. Zirc – Bakonyánána	10,5	190	264	2: 56'
3. Bakonyánána – Jásd	5,5	88	168	1: 31'
4. Jásd – Csószpuszta	3,7	257	40	1: 20'
5. Csószpuszta – Kisgyón	6,9	78	299	1: 51'
Pecsett kiegészítő	Bakonyánána	0,5	0	0: 08'
	Jásd	0,4	20	0: 20'

Pecsett kiegészítő

Ajánlott szálláshelyek

Hotel Szépalma	Porva-Szépalmapuszta (Zircnél)
Rézkalas Fogadó	Zirc
Bakonyszive vendégház	Bakonyszűcs
Bakony Ózon vendégház	Bakonyánána
Prém vendégház	Bakonyánána
Hofherr vendégház	Bakonyánána
Körzeti Általános Iskola és Óvoda	Jásd
Jásdi vendégház	Jásd
Jásdi Malom, Kulcsosház	Jásd
Gyöngyvirág Kulcsosház	Kisgyón

Magasság

1. **Borzavár főutcájáról** leereszkedünk a **Borzavári-ér völgyébe**, majd a kéktúra ismét ösvényre tér, és az úttól balra felfelé indul a **Pintér-hegy** oldalában. Az erdőt elérve az ösvény földúthoz vezet, melyen kényelmes emelkedéssel érjük el a hegyet. Bükkösben haladunk egyre emelkedve, aztán egy kisebb lejtőt újabb hosszabb emelkedő követ.

2. **Zircet** elérve legyalogolunk a város központjáig. Átvágunk a kis téren, elérjük a ciszterci apátság templomát és a **Reguly Antal Könyvtárat**, majd a vasútállomás felé vesszük az útirányt, ahol pecsételni is tudunk. A kék jelzések a jobb oldali járdán vezetnek kifelé a városból. Az út kiszáratva egy balkanyarral beveszi magát két kisebb domb közé.

A kanyargós úton egyre emelkedve érjük el **Nagyesztergárt**. A jelzések hamarosan jobbra visznek egy mellékutcába. Elérve a falu végét erdei szekérútra térünk, amely a **Gaja-patak** völgye felé tart, és hamarosan megérkezünk **Veimpusztára**. A földút a pusztas első romos épületénél kettéágazik, a kék jelzés pedig a bal oldali, meglehetősen gazos úton vezet tovább. Hamarosan keresztúthoz érünk, itt balra fordulunk. Továbbhaladva az út lefelé, a Gaja völgyében folytatódik. Elindulunk az ösvényen, amely a völgy alján fut kelet-délkeleti irányban. Ezen a szakaszon a jelzések hiányosak, ezért fokozottan ajánlott figyelni a térképet.

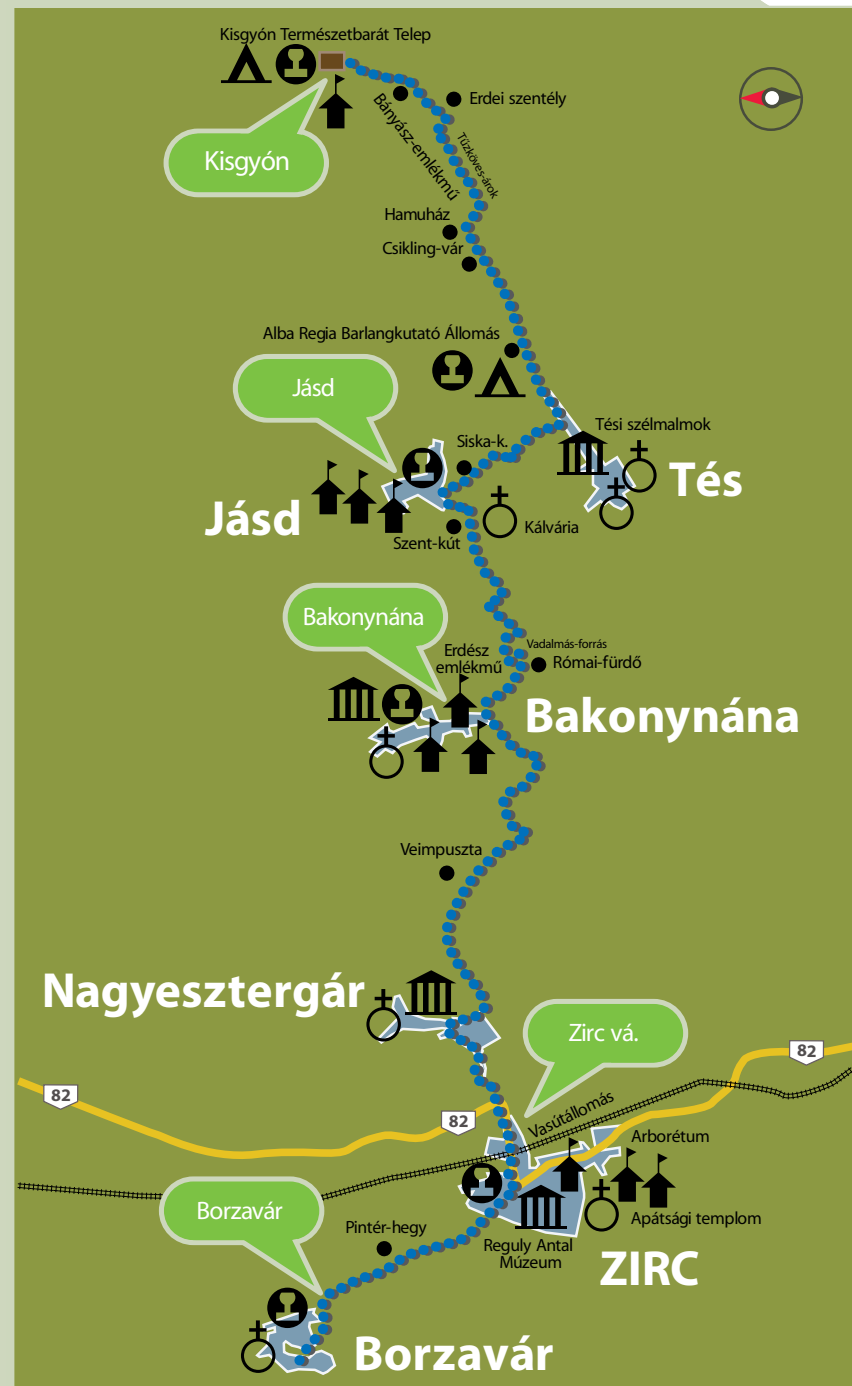

Kéktúraállomások

●●●●●●●● Kéktúra útvonala

Borzavár
– Kisgyón
32,3 km

13. NAP

Zirci Apátság

III. Béla király 1084-ben alapított monostort a ciszterciéknak a Bakony szívében, királyi erdőbirtokon és vadászterületen.

A Zirci Apátság építése 1732 körül indult meg, így a barokk stílus jegyeit viseli magán. Különösen a tornyain figyelhetők meg jól a korszak ismertetőjegyei: cakkozott szél a tetőn, csigaszzerű forma a felső szobrok alatt. Az épület bizonyos elemei ugyanakkor már klasszicista stílusúak, mint a közepeposztnak a tornyok timpanonjai.

Fotó: Horváth Béla

A mezők után a keréknyomok egy kis erdőbe vezetnek és jobbra fordulnak. Itt a jelzések alapján balra térünk egy ösvényre és sűrű erdőn haladunk keresztül. A Gaja egyik jobb oldali „mellékfolyóján” átkelve egy domboldalra kapaszkodunk fel, aztán hamarosan elérjük azt a rozszant vadvédelmi kerítést, melynek a tövében, egy jól járható földúton folytatjuk tovább az utat.

Hamarosan megpillantjuk a Cser-hátot, a jelek pedig közvetlenül a domb tövében, balra vezetnek minket tovább. Elérjük a Bakonyánára vezető keskeny aszfaltutat, ezen haladva keresszük a Gaját. Bakonyánára határában a kék jelzések jobbra térnek, de a kéktúrázóknak be kell menniük a faluba, hogy pecsételhessenek az út jobb oldalán található presszóban.

3.

Továbbindulva a Gaja-szurdok felé vesszük az irányt, a Tés felé vezető aszfaltúton. Innen a jelzéseket követve néhány lépés után letérünk egy földútra és a Gaja mentén húzódó fasort követve hamarosan elérjük a Prém-malmot.

Átvágunk az épület előtti kis tisztáson, ahol egy ösvényre térve lassan elérjük a szurdokvölgy bejáratát. A jól kiépített, árnyas gyalogúton kellemes és kivételesen szép szakaszt teszünk meg, hiszen alattunk fut a Gaja. Egy kis erdei pihenő után elkezdődik a kék barlang jelzés, amely a Római fürdőhöz, vagyis a Gaja szurdokvölgyéhez vezet. Érdeemes megtenni ezt a néhány perces kitérőt, mert a sziklákön, kis vízeséseken keresztül csobogó patak látványa igazán emlékeztető.

Újra rátérünk a kék jelzésre, amely a Vadalmás oldalában vezet felfelé. Fent a Tési-fennsík panorámájában gyönyörködhetünk. Ezután újra leereszkedtünk a Gaja völgyébe, ahol a kék kör jelzés (KO) csábít egy rövid kitérőre a Vadalmás-forráshoz és a körülötte fekvő kis tisztáshoz.

Gaja-patak

A Gaja-patak a Keleti-Bakony legfontosabb vízfolyása. Nagyesztergár mellett ered, 20 km-en át kelet felé folyik, majd Bodajknál délre fordul. Vízrel látja el a Fehérvárcsurgói-víztározót. Moha alatt a Móri-vízzel egyesül, Székesfehérvár mellett a Sárvízzel és a Séddelel, végül a Nádor-csatorna viszi tovább vizét a Dunába. Jellemző halfaja a kárász és a dévérkeszeg.

Fotó: Horváth Béla

Bakony

A Bakony mintegy 4000 km² kiterjedésű karsztos röghegység, a Dunántúli-középhegység legnyugatibb és legnagyobb tagja. A Bakonyt a Devecser és Várpalota között húzódó törésvonal két részre osztja: az Északi-Bakonyra és a Déli-Bakonyra. Tágabb értelemben a Bakony részének tekinthető a Déli-Bakonytól a Tapolcai-medence által elválasztott Keszthelyi-hegység és a Balaton-felvidék is. A hegységben bauxitot, mangánt, barnaköszet és mészkövet bányásznak.

Fotó: Horváth Béla

Tési-fennsík

A 465 méter magas fekvő fennsík a Bakony keleti részén található, településtörténete az óskorba nyúlik vissza. Ezen az erdőtől övezett fennsíkon több civilizáció nyomait is felfedezték, például kő- és bronzkori, illetve római kori leleteket.

Fotó: Horváth Béla

4. A kék jelzés földútjára visszatérve Jásd felé vesszük az irányt, átkelünk a Gaja-patakon, így érkezünk meg a Szent-kúthoz és a kálváriához. Mindkettő egy gondozott kis ligetben található, Jásdtól nagyjából egy kilométernyire. Megtekintésük után a kék jeleket követve visszatérünk Jásd határáig – hiszen a kéktúra útja elkerüli a falut. A falu felett a Tési-fennsík oldalában található rétek ideálisak sátorveréshez. Jásdon a faluközpont kis terén a kocsmában pecsételhetünk. Visszatérve a Gaja hídjához, azon átkelve ismét felfelé kezdünk gyalogni, a Tési-fennsík oldalában. A komolyabb felfelé vezető menet után megérkezünk Tésre.

5. A falu főutcájára kilépve a kéktúra balra fordul Csószpuszta felé. Pecsételőhelyünk az Erdei büfé. A falun végighaladva az országúton folytatjuk az utat egészen az aszfaltút Csószpuszta előtti jobbkanyaráig. Itt a kéktúra letér az országútról: az út elkanyarodik, az ösvény viszont egyenesen megy tovább. Hamarosan elérjük Csószpuszta házait. Itt a néhány ház között gyorsan meg lehet találni az Alba Regia barlangkutató állomást, a pecsételőhelyet.

Keresztezzük a Jásd és Szápár felé vezető műutat. Innen egy széles földúton haladunk tovább, először az erdőben, aztán az erdőszélen. Egy mező végében balra ismét feltűnnek a kék jelzések, melyek következetesen az erdőben vezetnek tovább, de itt semmilyen utat nem fogunk találni. Maradjunk a földúton, ahogyan a térkép is jelzi. A kék jelek hamarosan az út menti fákon tűnnek majd fel.

Elérjük a Hamuházat, ahonnan az utat folytatva egy ösvényen levágjuk az erdei út nagy jobbos kanyarját, aztán nem sokkal ezt követően már bal felé hagyjuk el a földutat, hogy elérjük a Tűzköves-árkot. A túraösvény az árok bal partján ereszkedik lefelé, aztán eltávolodva tőle egy hatalmas irtás szélére jutunk ki. Innen nagyszerű kilátás nyílik a Vértesre.

Legyalogolunk az irtáson és egy rövid szakasz erejéig rátérünk egy erdőgazdasági útra. Itt csak néhány lépést kell haladni, mert egy éles kanyarban letérünk róla jobbra, egy sűrűn benőtt, alig észrevehető földútra, amely tovább kanyarog az irtáson lefelé. Miután újra elérjük az erdőt, hamarosan megérkezünk az Erdei szentélyhez. A padokon alkalmunk van megpihenni.

Innen murvás, később aszfaltúton haladunk Kisgyónig. Útközben elhagyjuk a kis parkban álló bányászemlékművet is. Megérkezünk a kisgyóni Természetbarát telepre. Az első nagyobb épület az út jobb oldalán a Gyöngyvirág turistaház – itt pecsételhetünk.

Jásd – Szabadtéri templom a Szentkútnál

Fotó: Horváth Béla

Kápolna a Szentkútnál

Fotó: Horváth Béla

Alba-Regia barlang

A Tési-fennsík Isztimér község külterületén található a barlang. Az 1975 óta folyamatosan végzett feltáró munka eredményeként ma ismert hossza meghaladja a 3600 m-t, mélysége 200 m. Csak egyes folyosókat díszítenek cseppkőképződmények. A barlang csak engedéllyel látogatható.

Kisgyón

Kisgyón az Északi-Bakony északi elterében található, Bakonycsernyétől délre. A tájat már a kőkorszaktól lakta az ember, erről tanúskodnak az itt talált csiszolt csont- és kőeszközök, kővésők, kőbalták. A kisgyóni terület 1541-ben a várpalotai, 1696-ban a csókakői várhoz tartozott. 1720-tól a Zichy családé volt, akik a múlt század közepén eladták. 1913-ban az állam visszavásárolta, a Honvéd Kincstár kezelésébe adta át, amely fűrésztelepet létesített itt. A kisgyóni erdő legismertebb része a Tűzköves-árok és környéke.

Fotó: Horváth Béla

Szálláslehetőség:

Gyöngyvirág kulcsosház
(összes férőhely: 35 fő)
Kisgyón, Kisgyóni Természetbarát Telep
tel.: +36 20 913 6224
lehetőleg 18 és 20 óra között
e-mail: sudy@tetete.hu

Települések: Zirc (város)

„A Bakony fővárosa” néven emlegetett 7400 lakosú város Veszprém megyében, a zirci kistérségben található, egyben annak központja. Magyarország legmagasabban fekvő városa (a városközponton a 400 méteres szintvonal halad át).

Zirc nevének eredetére több magyarázat létezik: lehetséges, hogy a szív jelentésű szürc szóból származik, de sokan a makkoltatást jelentő szürec szóból eredeztetik.

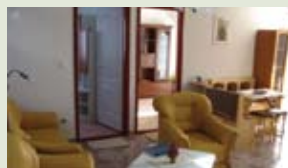
Több mint 900 éves a település. Története leginkább a ciszterciak apátságához fűződik. Zirc 1659-ben az alsó-ausztriai apátság kezébe került, de első apátját, Újfalussy Mártont a törökök megölték. 1699-ben Heinrichau kezére került. Az első német telepesek házait 1704-ben a kurucok felégették, majd 1715–1725 között újabb német telepesek érkeztek ide és megindult Zirc újjáalapítása. A település 1984-ben kapott városi rangot.

Szálláslehetőség:

Hotel Szépalma
(összes férőhely: 70 fő)
8420 Zirc, Porva-Szépalmapuszta
tel.: +36 88 46 888
fax: +36 88 468 889
web: www.szepalma.hu

Bakonyszíve vendégház
(összes férőhely: 12 fő)
8420 Zirc, Kőrös u. 28.
tel.: +36 88 416 007
+36 20 498 7551
e-mail: bakonyszive@vipmail.hu
web: www.bakonyszive.tvn.hu

Rézkakas fogadó
(összes férőhely: 17 fő)
8420 Zirc, Béke u. 8.
tel.: +36 88 583 715
fax: +36 88 583 570
e-mail: rezkakas@vnet.hu
web: www.rezkakas.hu

Zirc (város)
8420 Zirc, Március 15. tér 1.
tel.: +36 88 593 700
fax: +36 88 414 475
e-mail: pmh@zirc.hu
web: www.zirc.hu
polgármester: Ottó Péter

Nevezetességei:

- A Zirci Apátság
- A ciszterci bazilika
- A Zirci Arborétum természetvédelmi terület
- Az Eperjes-hegyi geológiai bemutató tanösvény
- A Reguly Antal szülőházában alapított múzeum és alkotóház
- Az agrárműszaki gyűjtemény

Bakonyháza (község)

A Gaja-patak mentén, a Gaja völgyében fekvő, 1062 lelket számláló község a zirci kistérségben.

Oklevélben először 1488-ban jelent meg a neve. A XVI. század közepén Palota várához csatolták, így 1559-ben Cseszneky Mihály palotai fővitéz kapta királyi adományként. A falu a többszöri kifosztás és a magas adók miatt elnéptelenedett. Csak a XVIII. században kezdett újra benépesülni, amikor akkori birtokosa, a Nádasdy család német telepeseket hozott ide. Bakonyháza a Nádasdy család kiskovácsi, illetve lepsényi uradalmának volt a része 1945-ig.

Bakonyháza (község)

8422 Bakonyháza, Alkotmány utca 3.

tel.: +36 88 587 320

fax: +36 88 587 320 102

e-mail: bnanaonk@invitel.hu

web: www.bakonyhaza.hu

polgármester: Kropf Miklós

Nevezetességei:

- A klasszicista római katolikus templom
- A helytörténeti kiállítás
- A Gaja szurdokvölgye a szűkülettel és a vízeséssel (a Római-fürdővel)

Szálláslehetőség:

Bakony Ózon Vendégház

(összes férőhely: 6 fő)

8422 Bakonyháza, Alkotmány utca 583/1.

tel.: +36 20 222 0204, +36 20 348 0686

e-mail: szagmeiszter@freemail.hu

www.bakonyozonvendeghaz.mlap.hu

Prém vendégház

(összes férőhely: 6 fő)

8422 Bakonyháza, Kossuth út 76.

tel.: +36 88 488 091, +36 30 366 0610

e-mail: premneeva@freemail.hu

web: www.premvendeghaz.extra.hu

Hofherr vendégház

(összes férőhely: 4 fő)

8422 Bakonyháza, Dózsa Gy. u. 11

tel.: +36 88 488 100

+36 30 386 3606

e-mail: hmarcsi1@freemail.hu

Jásd (község)

A várpalotai kistérség 839 lakosú községe a Gaja-völgyben, 2007. szeptemberéig a zirci kistérséghez tartozott.

A település környéke már Kr. e. 2800-2500 táján is lakóhelyéül szolgált az újkőkori kultúra népeinek. A X. század elején a honfoglaló magyar népesség telepedett le ezen a vidéken. Kora Árpád-kori település a Tési Malom-dűlő, a Tatárhegy, a Új kenderföldek és a Rubányi-dűlő területén alakult ki.

Jásd okleveles említése 1164-ben a Szent György bencés apátság alapításával veszi kezdetét. A középkorban jelentős település volt. A kolostor és a templom a török korban elpusztult, a falu lakossága elmenekült. A falu és az apátság birtokai 1650-ben a Zichy család tulajdonába került. A Zichyk a XVIII. század közepén újratelepítették a falut.

A település mai kőtemploma 1787–92 között épült fel, kápolnája a XIX. század első harmadában készült barokk-rocokó stílusban.

Jásd (község)

8424 Jásd, Dózsa György út 1.

tel./fax: +36 88 587 820

e-mail: jasdonk@invitel.hu

web: www.jasd.hu

polgármester: Nagy Csaba

Nevezetességei:

- A Tési-malom és a Poós-malom
- A Szent-kút
- A plébániatemplom
- A Csikling-vár

Szálláslehetőség:

Jásd vendégház

(összes férőhely: 14 fő)

8424 Jásd, Kossuth L. u. 160.

tel.: +36 20 915 4167

e-mail : gyory@freemail.hu

web: jasd.freeweb.hu

Jásdi malom, Kulcsosház

(összes férőhely: 35 fő)

8424 Jásd, Dózsa Gy. u. 31.

tel.: +36 88 494 045

